

United Nations
Nations Unies

International
Criminal Tribunal
for the former
Yugoslavia

Tribunal Pénal
International pour
l'ex-Yougoslavie

Međunarodni
krivični sud za
bivšu Jugoslaviju

Press Release . Communiqué de presse . Saopštenje za javnost

(Isključivo za medije. Nije službeni dokument.)

TRIAL CHAMBER

CHAMBRE DE 1ÈRE INSTANCE

PRETRESNO VIJEĆE

Den Haag, 17. oktobar 2003.

JL/P.I.S./792-t

PRESUDA U PREDMETU TUŽILAC PROTIV BLAGOJA SIMIĆA, MIROSLAVA TADIĆA I SIME ZARIĆA

- **BLAGOJE SIMIĆ OSUĐEN NA 17 GODINA**
- **MIROSLAV TADIĆ OSUĐEN NA 8 GODINA**
- **SIMO ZARIĆ OSUĐEN NA 6 GODINA**

U nastavku se nalazi sažetak presude koju je izreklo Pretresno vijeće II, u sastavu: sudija Florence Mumba (predsjedavajuća), sudija Sharon Williams i sudija Per-Johan Lindholm. Presudu je u sudnici pročitao predsjedavajući sudija.

Kontekst

1. Pretresno vijeće II zasjeda danas ujutro kako bi izreklo presudu u postupku protiv trojice optuženih, Blagoja Simića, Miroslava Tadića i Sime Zarića, koje se u Petoj izmijenjenoj optužnici od 30. maja 2002. zajednički tereti na osnovu individualne krivične odgovornosti u skladu s članom 7(1) Statuta Međunarodnog suda u dvije tačke za zločine protiv čovječnosti po članu 5 Statuta, odnosno za progone i deportaciju, i u jednoj tački za teške povrede Ženevskih konvencija iz 1949. godine po tački 2 Statuta, odnosno za protivpravnu deportaciju i premještanje. Za svrhe ovog zasjedanja Pretresno vijeće izriče sažetak svojih zaključaka. Ovo je samo sažetak i ne predstavlja dio presude. Jedina mjerodavna verzija zaključaka Pretresnog vijeća i obrazloženja tih zaključaka nalazi se u presudi u pismenom obliku, čije će se kopije stranama i javnosti na raspolaganje staviti po završetku ovog zasjedanja. Sažetak danas izrečenih zaključaka predstavlja odluku većine. Izdvojeno i djelimično protivno mišljenje sudije Lindholma nalazi se u prilogu Presude.

2. Protiv optuženih prvotno je 21. jula 1995. podignuta Prva optužnica, u kojoj ih se tereti zajedno sa Slobodanom Miljkovićem, zvanim "Lugar", Milanom Simićem i Stevanom Todorovićem. Nakon što su se Stevan Todorović i Milan Simić potvrdno izjasnili o krivici, postupci protiv ove dvojice razdvojeni su od postupka protiv drugih optuženih, a nakon što je Slobodan Miljković preminuo, postupak protiv njega je obustavljen.

3. Suđenje optuženima odnosilo se na događaje koji su se odvijali u opštinama Bosanski Šamac i Odžak, koje su označene na karti u prilogu Presudi, te na drugim mjestima u Bosni i Hercegovini. Grad Bosanski Šamac bio je od strateške važnosti za odvijanje vojnih operacija. Opština je činila dio tzv. Posavskog koridora, uskog ravničarskog područja uz rijeku Savu, koje je povezivalo područja u Hrvatskoj pod kontrolom Srba sa teritorijama bosanskih Srba i Republike Srpske. Koridor je predstavljao najjednostavniji i najkraći put za uspostavljanje veze na terenu između područja u Hrvatskoj pod srpskom kontrolom na zapadu (Republika Srpska Krajina) i Srbije na istoku.

Činjenični zaključci

4. Optuženi su bili na funkcijama od centralne važnosti na područjima na koja se odnosi Optužnica. Dr. Blagoje Simić, ljekar, bio je predsjednik Opštinskog odbora Srpske Demokratske Stranke i predsjednik srpskog Kriznog štaba u opštini Bosanski Šamac, a na predsjedničkom položaju ostao je i nakon što je Krizni štab preimenovan u Ratno predsjedništvo. On je bio najviši civilni

Adresa na Internetu: <http://www.un.org/ictv/index-b.html>

Outreach program

Aleja Bosne Srebrene b.b., 71000 Sarajevo, Bosna i Hercegovina

Tel.: +387 33 77 3210 Fax: +387 33 77 3201

funkcioner u opštini. Miroslav Tadić, nastavnik u penziji, bio je pomoćnik komandanta za pozadinu u Četvrtom odredu, komandant štaba civilne zaštite, član Kriznog štaba po službenom položaju i odgovorni pripadnik Komisije za razmjenu u opštini Bosanski Šamac. Simo Zarić je bio pomoćnik komandanta za obavještajne poslove, izviđanje, moral i informisanje u 4. odredu, načelnik za nacionalnu bezbjednosti u Bosanskom Šamcu od 29. aprila 1992. do 19. maja 1992. i pomoćnik predsjednika Civilnog savjeta u opštini Odžak.

5. Pretresno vijeće konstatira da su događaji koji su se odigrali u opštinama Bosanski Šamac i Odžak između 17. aprila 1992. i 31. decembra 1993. predstavljali rasprostranjeni i sistematski napad na civilno stanovništvo. Taj napad obuhvatao je nasilno preuzimanje vlasti u Bosanskom Šamcu od strane pripadnika paravojske i srpske policije, te djela progona i deportacije koja su uslijedila protiv nesrpskih civila. Pretresno vijeće se takođe uvjerilo da su neki pripadnici 17. taktičke grupe JNA 17. aprila 1992. bili prisutni u gradu Bosanskom Šamcu. Tokom gore spomenutog razdoblja u Republici Bosni i Hercegovini vladalo je stanje oružanog sukoba i postojao je neksus između oružanog sukoba i djela optuženih.

6. Pretresno vijeće ne razmatra pitanje da li je oružani sukob po svom karakteru bio međunarodni ili ne. Po mišljenju Pretresnog vijeća, tvrdnje koje je optužba iznijela u optužnici o stanju oružanog sukoba nisu odbrani pružile informacije o materijalnim činjenicama u smislu nadležnosti za optužbu o protivpravnoj deportaciji ili premještanju, na osnovu člana 2 Statuta. Pretresno vijeće smatra da prilikom odlučivanja o optužbama protiv optuženih Vijeće ne može donositi pravne procjene o činjenicama koje nisu u skladu s Optužnicom, tako da shodno tome odbacuje tačku 3 Optužnice.

7. Pretresno vijeće konstatuje da Izmijenjena optužnica i navodi optužbe nisu bili dovoljno detaljni i konkretni, tako da nisu odbranu upozorili na to da optužba ima namjeru osloniti se na teoriju udruženog zločinačkog poduhvata, a ne samo na temeljni oblik udruženog zločinačkog poduhvata. Pretresno vijeće je stoga razmatralo samo temeljni oblik udruženog zločinačkog poduhvata u skladu s članom 7(1) Statuta, uz druge oblike krivične odgovornosti pobrojane u tom članu.

8. Pretresno vijeće će sada nastaviti tako što će iznijeti svoje zaključke u vezi s individualnom krivičnom odgovornošću za djela u osnovi progona, kako se za njih tereti u tački 1 Optužnice za svakog optuženog. Pretresno vijeće počinje svojim zaključcima u vezi s učešćem optuženih, u okviru udruženog zločinačkog poduhvata, u počinjenju progona.

Individualna krivična odgovornost, udruženi zločinački poduhvat, član 7(1)

9. Pretresno vijeće se na osnovu dokaza osvjedočilo da su članovi Kriznog štaba, uključujući Blagoja Simića kao predsjednika, srpsku policiju, zajedno s načelnikom policije Stevanom Todorovićem koji je istovremeno bio i član Kriznog štaba, srpsku paravojsku, uključujući "Debelog" (Srčko Radovanović, "Pukovnik"), "Crnog" (Dragan Đorđević), "Lugara" (Slobodan Miljković) i "Lakija" (Predrag Lazarević), te 17. taktičku grupu JNA, bili učesnici temeljnog oblika udruženog zločinačkog poduhvata, pri čemu su dijelili istu namjeru da sprovedu zajednički plan progona nesrpskih civila u opštini Bosanski Šamac.

10. Pretresno vijeće zaključke o zajedničkom planu udruženog zločinačkog poduhvata izvodi na osnovu svih okolnosti. Postoji dovoljno dokaza da bi se zaključilo kako su učesnici udruženog zločinačkog poduhvata djelovali zajedno da bi sproveli plan koji je obuhvatao nasilno preuzimanje vlasti u gradu Bosanskom Šamcu, zauzimanje vitalnih objekata i institucija u gradu i progon nesrpskog civilnog stanovništva iz opštine Bosanski Šamac u razdoblju koje se navodi u Optužnici. Taj zajednički plan bio je usmjeren na počinjenje progona nesrba, uključujući i djela protivpravnog hapšenja i lišavanja slobode, surovog i nehumanog postupanja, što je obuhvatalo premlaćivanja, mučenje, prisilni rad i zatočenje u nehumanim uslovima, deportacije i prisilno premještanje.

11. Dr. Blagoje Simić, kao predsjednik Skupštine opštine i Kriznog štaba (kasnije preimenovanog u Ratno predsjedništvo), bio je na vrhu udruženog zločinačkog poduhvata na opštinskom nivou. On je bio najviši funkcioner civilnih vlasti u opštini Bosanski Šamac. On je znao da su njegova uloga i ovlasti bile od suštinske važnosti za ostvarenje zajedničkog cilja progona. Pretresno vijeće se uvjerilo da su Blagoje Simić i drugi učesnici djelovali s istom namjerom da ostvare svoj zajednički cilj -

progon. Pretresno vijeće smatra da, iako je Blagoje Simić bio učesnik udruženog zločinačkog poduhvata, ne postoje dokazi za zaključak da su i Miroslav Tadić i Simo Zarić bili učesnici.

12. Pretresno vijeće sada će iznijeti svoje konkretne zaključke u vezi s učešćem Blagoja Simića u udruženom zločinačkom poduhvatu radi počinjenja tih djela u osnovi progona, a potom će navesti svoje zaključke o odgovornosti Miroslava Tadića i Sime Zarića u skladu s članom 7(1) Statuta za krivično djelo progona, za koje se tereti u tački 1 Optužnice.

Zločini protiv čovječnosti, progoni, tačka 1

(a) Preuzimanje vlasti silom

13. Što se tiče djela preuzimanja vlasti silom, onako kako se tereti kao za djelo u osnovi progona u tački 1, Pretresno vijeće zaključuje da to djelo ne dosiže stepen težine kao drugi zločini protiv čovječnosti, te samo po sebi ne predstavlja progon. Međutim, Pretresno vijeće primjećuje da nasilno preuzimanje vlasti može poslužiti kao temelj za počinjenje drugih djela progona, budući da osigurava uslove potrebne za prihvatanje i sprovođenje postupaka kojima se zadire u temeljna prava građana na osnovu njihove političke, etničke ili vjerske pripadnosti.

(b) Protivpravno hapšenje i lišavanje slobode

14. Pretresno vijeće se osvjedočilo da su nakon preuzimanja vlasti u opštini Bosanski Šamac 17. aprila 1992., te tokom cijele 1992. godine, vršena hapšenja širokih razmjera bosanskih Muslimana i bosanskih Hrvata u opštini od strane lokalne srpske policije i paravojske iz Srbije. Hapšenja su vršili i neki pripadnici 4. odreda. Nesrbi su hapšeni na rasnoj i političkoj osnovi, a ne zato što bi postojala razumna sumnja da su počinili neko krivično djelo definisano nacionalnim ili međunarodnim pravnim normama. Civilni nesrbi bili su zatočeni u objektima u Bosanskom Šamcu, u policijskoj stanici (SUP), zgradi Teritorijalne odbrane (TO), osnovnoj i srednjoj školi, u Zasavici, Crkvini i na drugim mjestima u Bosni i Hercegovini, uključujući Brčko i Bijeljino. Lišavanje slobode i dugotrajno zatočenje bili su proizvoljni i bez pravne osnove. Zatočenicima nisu navedeni razlozi za lišavanja slobode i dugotrajno zatočenje, a tek u nekoliko slučajeva su sprovedena suđenja u Bijeljini i Batkoviću, koja nisu poštovala prava na pravično suđenje, slobodu i ličnu sigurnost zajamčena članovima 5 i 6 Evropske konvencije o ljudskim pravima, te članovima 9 i 14 Međunarodnog pakta o građanskim i političkim pravima.

15. Pretresno vijeće konstatuje da jedini razumni zaključak koji se iz tih činjenica može izvući jeste da je dr. Blagoje Simić imao istu namjeru kao i drugi učesnici u udruženom zločinačkom poduhvatu, sprovodeći zajednički plan progona, te da je u tom udruženom zločinačkom poduhvatu učestvovao putem protivpravnog lišavanja slobode i zatočenja nesrpskih civila. Policija, paravojska, Krizni štab i 17. taktička grupa JNA djelovali su zajedno kako bi održali sistem hapšenja i lišavanja slobode. Kao predsjednik Kriznog štaba, Blagoje Simić je predsjedao sastancima na kojima se raspravljalo o radu opštinskih organa vlasti. Načelnik policije Stevan Todorović podnosio je Kriznom štabu izvještaje o lišavanju slobode i zatočenju u Bosanskom Šamcu. Blagoje Simić je bio na položaju na kojem je imao velik utjecaj i kontrolu i na tom položaju nije preduzimao nikakve značajnije korake da bi spriječio daljnja lišavanja slobode i zatočenja.

16. Pretresno vijeće se nije uvjerilo da postoje dovoljni dokazi da je Miroslav Tadić učestvovao u protivpravnom lišavanju slobode i zatočenju nesrba. Iako je Miroslav Tadić znao za diskriminatornu namjeru udruženog zločinačkog poduhvata, na osnovu njegovog položaja člana Komisije za razmjenu ne može se smatrati da su djela ili propusti Miroslava Tadića u znatnoj mjeri utjecali na počinjenje protivpravnih lišavanja slobode i zatočenja, te kao takvi nisu predstavljali pomaganje i podržavanje udruženog zločinačkog poduhvata.

17. Pretresno vijeće se nije uvjerilo da je Simo Zarić učestvovao u protivpravnim hapšenjima i lišavanju slobode nesrba. U svojstvu pomoćnika komandanta za obavještajne poslove, izvidanje, moral i informisanje u 4. odredu vršio je ispitivanja zatočenika u SUP-u i u Brčkom. Pretresno vijeće se nije uvjerilo da su ta djela u znatnoj mjeri doprinijela počinjenju protivpravnih hapšenja i lišavanja slobode. Simo Zarić nije izdavao naredjenja za hapšenja i u nekoliko situacija se založio za puštanje na slobodu zatočenika.

(c) Ispitivanja

18. Što se tiče optužbe protiv Sime Zarića u vezi s ispitivanjem uhapšenih i zatočenih bosanskih Hrvata, bosanskih Muslimana i drugih nesrpskih civila i prisiljavanja tih civila da potpišu lažne i iznuđene izjave, Pretresno vijeće konstatuje da, iako postoje dokazi da je Simo Zarić vršio ispitivanja zatočenika u policijskoj stanici (SUP) u Bosanskom Šamcu i u Brčkom, ne postoje dokazi da ih je on prisiljavao da potpišu lažne i iznuđene izjave. Osim toga, Pretresno vijeće smatra da ispitivanja, onako kako se izolovano terete, ne ispunjavaju uslov težine da bi predstavljala progon i zločin protiv čovječnosti. Pretresno vijeće je stoga djela ispitivanja, u okviru terećenja za progon, razmatralo zajedno s djelima surovog i nehumanog postupanja.

(d) Surovo i nehumano postupanje

19. Pretresno vijeće smatra da je terećenje za "surovo i nehumano postupanje [...] uključujući premlaćivanja, mučenje, prisilni rad i zatočenje u nehumanim uslovima" (naglasak dodan) previše neprecizno i nekonkretno da bi odbrani dalo informacije o incidentima koji nisu izričito navedeni u Izmijenjenoj optužnici, što je bitno umanjilo mogućnost optuženih da pripreme svoju odbranu. Stoga se Pretresno vijeće nije bavilo nijednim oblikom surovog i nehumanog postupanja koji izlazi izvan kategorija premlaćivanja, prisilnog rada i zatočenja u nehumanim uslovima. Međutim, Pretresno vijeće se uvjerilo da se za mučenje ne tereti u smislu *radnje u osnovi* surovog i nehumanog postupanja, nego se za surovo i nehumano postupanje i za mučenje tereti *na istoj razini*, kao za djela u osnovi progona.

20. Pretresno vijeće konstatuje da su zatočenici podvrgavani opetovanim premlaćivanjima od strane paravojske i srpske policije, kojima im je nanošena velika bol i patnja, kako duševna, tako i tjelesna, što predstavlja surovo i nehumano postupanje. Ta djela su počinjena na diskriminatornoj osnovi, i predstavljaju progon. Druga djela, koja su obuhvatala seksualne delikte, čupanje zuba i prijetnje pogubljenjem, predstavljaju mučenje. Ta djela bila su uzrok velikih tjelesnih i duševnih boli i patnji, a činjena su radi diskriminacije na etničkoj osnovi. Nesrpski civili zatočeni u objektima u *Bosanskom Šamcu, Crkvini i Bijeljini*, bili su zatočeni u nehumanim uslovima, što je predstavljalo surovo i nehumano postupanje. Nisu raspolagali s dovoljno prostora, hrane ili vode i bili su izvrgavani ponižavajućim i uvredljivim postupcima. Patili su zbog ne higijenskih uslova i nisu imali odgovarajuću ljekarsku njegu. Pretresno vijeće konstatuje da su bili zatočeni u nehumanim uslovima na diskriminatornim osnovama. Pretresno vijeće se, međutim, nije uvjerilo van razumne sumnje da su životni uslovi u kojima su nesrbi držani u *Zasavici* predstavljali zatočenje u nehumanim uslovima.

21. Pretresno vijeće se uvjerilo da je *Blagoje Simić* učestvovao u udruženom zločinačkom poduhvatu progona nesrpskih zarobljenika u zatočeničkim objektima u gradu *Bosanskom Šamcu* putem surovog i nehumanog postupanja, uključujući premlaćivanja, mučenje i zatočenje u nehumanim uslovima. Međutim, Pretresno vijeće se nije uvjerilo da je on učestvovao u udruženom zločinačkom poduhvatu progona nesrpskih zatočenika putem surovog i nehumanog postupanja u zatočeničkim objektima u *Crkvini, Brčkom* i u *Bijeljini*.

22. Pretresno vijeće nije uvjeren da je optužba izvela dovoljno dokaza da bi dokazala da je ponašanje *Miroslava Tadića* u znatnoj mjeri pridonijelo počinjenju zločina. Pretresno vijeće se nije uvjerilo da je *Miroslav Tadić* raspolagao dovoljnim ovlastima da bilo kojeg od počinioca spriječi u počinjenju djela progona, uključujući premlaćivanja, mučenje i zatočenje u nehumanim uslovima, protiv nesrpskih zatvorenika u zatočeničkim centrima u Bosanskom Šamcu, Crkvini, Brčkom ili Bijeljini.

23. Pretresno vijeće se uvjerilo da je *Simo Zarić* pomagao i podržavao udruženi zločinački poduhvat progona nesrpskih zarobljenika u zatočeničkim objektima u Bosanskom Šamcu putem surovog i nehumanog postupanja, uključujući premlaćivanja, mučenje i zatočenje u nehumanim uslovima. *Simo Zarić* je ispitivao premlaćene nesrpske zatvorenike. Pretresno vijeće prihvata da on nije sudjelovao u premlaćivanjima i da se s njima nije slagao. Međutim, Pretresno vijeće konstatuje da je njegovo učestvovanje u ispitivanjima, kao i u intervjuu TV Novi Sad s nesrpskim zatvorenicima pružilo *ohrabrenje* i *moralnu podršku* počiniocima surovog i nehumanog postupanja s nesrpskim zatvorenicima. U tom kontekstu Pretresno vijeće u obzir uzima da je *Simo Zarić* bio bivši načelnik

SUP-a u Bosanskom Šamcu, pomoćnik komandanta za obavještajne poslove u 4. odredu i osoba koja je bila veoma angažovana i uživala ugled u društvenom i kulturnom životu u Bosanskom Šamcu. Pretresno vijeće ne pridaje osobitu važnost njegovom kratkotrajnom vršenju dužnosti načelnika za nacionalnu bezbjednost u Bosanskom Šamcu. Pretresno vijeće konstatuje da te karakteristike Sime Zarića dokazuju van razumne sumnje da je njegovo učestvovanje u ispitivanjima značajno uticalo na počinjenje djela zlostavljanja. Iako Pretresno vijeće nije uvjereno da je Simo Zarić *dijelio* diskriminatornu namjeru počinilaca, Pretresno vijeće konstatuje da je Simo Zarić bio *svjestan* te namjere. Zbog toga je Pretresno vijeće uvjereno van razumne sumnje da Simo Zarić snosi krivičnu odgovornost kao pomagač i podržavalac progona. Njegova krivična odgovornost obuhvata surove i nehumane postupke počinjene do jula 1992., kada je imenovan za predsjednika Civilnog vojnog savjeta opštine Odžak.

24. Pretresno vijeće se, međutim, nije uvjerilo da je Simo Zarić *dijelio* ili da je bio *svjestan* diskriminatorne namjere počinilaca progona putem surovog i nehumanog postupanja, uključujući premlaćivanja, mučenje i zatočenje u nehumanim uslovima, u *Brčkom* i *Bijeljini*. Dokazi koje je izvela optužba ne pokazuju van razumne sumnje da je Simo Zarić raspolagao takvom sviješću. Simo Zarić je prihvatio samo to da je znao za progone nesrpskih civila u zatočeničkim objektima u *Bosanskom Šamcu*. Pretresno vijeće se nije van razumne sumnje uvjerilo da je Simo Zarić u znatnoj mjeri pridonio progону nesrpskih zarobljenika putem surovog i nehumanog postupanja, uključujući premlaćivanja, mučenje i zatočenje u nehumanim uslovima, u *Crkvini*.

(e) Prisilni rad kao surovo i nehumano postupanje

25. Pretresno vijeće se uvjerilo da su u smislu kršenja normi međunarodnog humanitarnog prava civili bili prisiljavani da kopaju rovove, grade bunkere i da rade na drugim vojnim zadacima na liniji fronte, gdje su bili izloženi opasnim uslovima i gdje su se nalazili u situaciji visokog rizika da budu ranjeni ili ubijeni. Pretresno vijeće prihvata da je prisiljavanje civila da rade u uslovima opasnim po život u suprotnosti s obavezom humanog postupanja sa civilima, zajamčenom Ženevskim konvencijama, što predstavlja surovo i nehumano postupanje. Pretresno vijeće se uvjerilo da su civili na takve zadatke slani na diskriminatornoj osnovi i da oni ispunjavaju uslov težine koji se traži za progón.

26. Pretresno vijeće je nadalje uvjereno da su nesrpski civili izvgavani ponižavajućem prisilnom radu. I dok pojedini incidenti ponižavajućeg rada možda ne ispunjavaju traženi uslov težine za progón, Pretresno vijeće prihvata da su takvi zadaci bili dio obrasca postupaka usmjerenih protiv političkog i ekonomskog vodstva bosanskih Muslimana i bosanskih Hrvata. Pretresno vijeće se uvjerilo da ponižavajući radni zadaci ispunjavaju traženi stepen težine i predstavljaju progón.

27. Pretresno vijeće prihvata da su određene vrste poslova, što obuhvata pripremu hrane, održavanje sistema opskrbe energijom i vodom, kao i poljoprivredne radove, bili nužni za dobrobit zajednice, te da su, čak ako su i bili obavezni, oni dopustivi u skladu s međunarodnim humanitarnim pravom. Nije utvrđeno van razumne sumnje da su uslovi u kojima je takav rad obavljan bili takvi da bi predstavljali surovo i nehumano postupanje ili da su ti radni zadaci bili dovoljne težine da bi predstavljali progón.

28. Pretresno vijeće prihvata da su bosanski Muslimani i bosanski Hrvati, koji su prisiljavani da pljačkaju kuće osoba koje su katkada dobro poznavali i vrlo poštovali, bili izvrgnuti ponižavajućem postupanju. Vijeće, međutim, nije uvjereno da je učestvovanje Kriznog štaba u prisiljavanju civila da putem programa prisilnog rada pljačkaju utvrđeno van razumne sumnje.

29. Pretresno vijeće zaključuje da je Sekretarijat za narodnu odbranu, tijelo koje je bilo zaduženo da sprovodi program prisilnog rada, bilo odgovorno Kriznom štabu. Stoga Vijeće zaključuje da je Krizni štab bio taj koji je bio odgovoran za slanje ljudi na rad u opasnim uslovima.

30. Pretresno vijeće je uvjereno da je opasan i ponižavajući prisilni rad kojem su podvrgavani bosanski Muslimani i bosanski Hrvati bio dio udruženog zločinačkog poduhvata progóna nesrpskih civila u opštinama Bosanski Šamac i Odžak. Pretresno vijeće je uvjereno da je Blagoje Simić namjeravao izlagati bosanske Muslimane i Hrvate opasnom i ponižavajućem radu. Kao predsjednik

Kriznog štaba, a kasnije i Ratnog predsjedništva, učestvovao je u postavljanju i razrješenju načelnika opštinskog odsjeka za odbranu. Bio je svjestan cjelokupne situacije u opštini, kao i činjenice da se civili koriste za kopanje rovova i druge opasne vojne zadatke. Nije preduzeo mjere u okviru svojih ovlaštenja da prekine tu praksu.

31. Premda se uvjerilo da je Miroslav Tadić bio svjestan postojanja programa prisilnog rada, Pretresno vijeće nije uvjereno da je on dijelio namjeru dr. Blagoja Simića i drugih učesnika u udruženom zločinačkom poduhvatu, niti da je bio svjestan njihove namjere da bosanske Muslimane i bosanske Hrvate podvrgavaju opasnom i ponižavajućem radu. Premda dokazi idu u prilog činjenici da je Miroslav Tadić bio uključen u program prisilnog rada, Pretresno vijeće nije uvjereno da je učestvovao u prisiljavanju nesrba da obavljaju opasne ili ponižavajuće poslove.

32. Pretresno vijeće nije uvjereno da izvedeni dokazi idu u prilog zaključku da je Simo Zarić znatno doprinio opasnom ili ponižavajućem prisilnom radu.

(f) Pljačka

33. Pretresno vijeće prihvata da je neposredno nakon prisilnog preuzimanja vlasti u Bosanskom Šamcu došlo do masovnog pljačkanja na individualnoj osnovi. Premda je pokazano da su u pljačkanje nesrpske imovine bili uključeni pripadnici paravojnih snaga, pojedini pripadnici 4. odreda, policajci i obični civili srpske nacionalnosti, Pretresno vijeće nije uvjereno da je uloga Kriznog štaba u tim radnjama dokazana van razumne sumnje. Pretresno vijeće prihvata iskaze svjedoka odbrane da je Krizni štab preduzeo neke mjere za zaštitu imovine koju su napustile pojedine porodice, odnosno imovine u vlasništvu javnih preduzeća.

34. Premda Pretresno vijeće prihvata da su u pljačkanju učestvovali neki civili koji su se svakog jutra skupljali pred zgradom mjesne zajednice radi odlaska na radnu obavezu, ono nije uvjereno da postoje dokazi van razumne sumnje da je Krizni štab naredio da se pljačka. Svjedoci koji su bili prisiljeni na pljačkanje rekli su u svom iskazu da su ponekad dobivali uputstva od civila srpske nacionalnosti koji su pljačkali zajedno s njima, ili od vozača koji su pljačkali za svoju ličnu korist, da je opljačkana roba tovarena na privatna vozila i da nije postojala nikakva kontrola.

35. S obzirom na dosad izneseno, Pretresno vijeće nije uvjereno da je raširena pojava pljačkanja i otimanja imovine bosanskih Muslimana i Hrvata bila dio zajedničkog plana da se progone nesrpski civili. Premda se u ovom predmetu ne osporava da su optuženi znali da se vrši pljačka, Pretresno vijeće nije uvjereno da je njihovo namjerno učestvovanje u bilo kom obliku dokazano van razumne sumnje.

(g) Donošenje naredjenja, strateških rješenja, odluka i drugih propisa u ime srpskog Kriznog štaba i Ratnog predsjedništva

36. Premda je Krizni štab Srpske opštine Bosanski Šamac donio neke odluke kojima se krši pravo nesrpskih civila da se prema njima jednako postupa, Pretresno vijeće nije uvjereno da takve odluke imaju dovoljnu težinu da bi tvorile progon.

(h) Deportacija i premještanje

37. Pretresno vijeće je uvjereno da su nesrpski civili deportovani iz opštine Bosanski Šamac u Hrvatsku, te iz Batkovića u Lipovac. Drugi nesrpski civili su premješteni unutar Bosne i Hercegovine, odnosno, iz opštine Bosanski Šamac u Dubicu. Pretresno vijeće nije uvjereno van razumne sumnje da je premještanje nesrpskih civila iz opštine Bosanski Šamac u *Zasavicu* i *Crkvinu* sprovedeno u namjeri da se oni trajno rasele, pa iz tog razloga zaključuje da ti nesrbi nisu prisilno premješteni. Pretresno vijeće isto tako nije uvjereno da prebacivanje nesrpskih zatvorenika iz jednog zatočeničkog centra u drugi, na području Bosne i Hercegovine pod kontrolom Srba, predstavlja prisilno premještanje ako ne postoji namjera optuženih da se žrtve ne vrate. Pretresno vijeće zaključuje da nijedan od optuženih nije krivično odgovoran za prisilno premještanje nesrpskih zatvorenika iz jednog zatočeničkog objekta u drugi, budući da Pretresno vijeće nije uvjereno da su optuženi imali namjeru da te zatvorenike trajno rasele.

38. U pogledu krivične odgovornosti Blagoja Simića, većina je uvjeren da je učestvovao u udruženom zločinačkom poduhvatu progona nesrpskih civila time što ih je deportovao i prisilno premještao. Pretresno vijeće je uzelo u obzir to što je Krizni štab, čiji je predsjednik bio dr. Blagoje Simić, redovno dobivao informacije o razmjenama od Miroslava Tadića. Blagoje Simić je 2. oktobra 1992. godine, kao predsjednik Ratnog predsjedništva, potpisao imenovanja za civilnog Odbora za razmjenu koji je jednom mjesečno izvještavao Ratno predsjedništvo o svojim aktivnostima. Pretresno vijeće je također uzelo u obzir to što je sistem razmjena postojao tokom perioda od otprilike godinu i po dana, te zaključilo da Blagoje Simić nije preduzeo dovoljne mjere da spriječi protivpravno raseljavanje nesrba. Pretresno vijeće je uvjeren da je Blagoje Simić bio svjestan da se protivpravno raseljavaju ljudi koji po nacionalnosti nisu Srbi. Pretresno vijeće se uvjerilo da rašireno i neprekidno maltretiranje nesrpskih civila i njihovo kasnije raseljavanje dokazuju da su učesnici u udruženom zločinačkom poduhvatu progona tih civila imali istu namjeru da ih trajno rasele. Jedini razuman zaključak koji se može izvesti iz svih ovih radnji koje imaju karakter progona jeste da je namjera izvršilaca bila da se žrtve ne vrate. Prema tome, Pretresno vijeće je uvjeren da je Blagoje Simić imao namjeru diskriminacije u pogledu protivpravnog raseljavanja tih nesrpskih civila. Iz tih razloga Pretresno vijeće zaključuje da je Blagoje Simić učestvovao u udruženom zločinačkom poduhvatu progona kroz deportacije i prisilno premještanje.

39. U pogledu krivične odgovornosti Miroslava Tadića, Pretresno vijeće zaključuje da nije dokazano van razumne sumnje da je Miroslav Tadić učestvovao u udruženom zločinačkom poduhvatu progona nesrpskih civila kroz njihovo protivpravno raseljavanje; međutim, vijeće je uvjeren van razumne sumnje da je Miroslav Tadić znatno *pridonio* deportaciji nesrpskih civila pomaganjem i podržavanjem. Miroslav Tadić je bio *svjestan* da su učesnici u udruženom zločinačkom poduhvatu progona nesrpskih civila kroz deportacije postupali s diskriminacijskom namjerom. U tom kontekstu, Pretresno vijeće uzima u obzir to da je Miroslav Tadić znao da zatvorenici u Bosanskom Šamcu koji su kasnije raseljeni nisu Srbi po nacionalnosti i da je znao da se oni hapse i drže u zatočeništvu i da se sa njima u zatočeničkim objektima u Bosanskom Šamcu postupa surovo i nehumano. U pogledu namjere Miroslava Tadića da trajno raseli nesrpske civile, Pretresno vijeće ne prihvata izjave Miroslava Tadića da on nije nikada želio da neki od njegovih sugrađana zauvijek odu i da je uvijek postojala mogućnost da se vrate. Pretresno vijeće je uvjeren van razumne sumnje da je optužba predočila dovoljno dokaza u prilog tome da je Miroslav Tadić imao namjeru da trajno raseli nesrpske civile iz njihovih domova u opštini Bosanski Šamac. Pretresno vijeće je uvjeren da se iz njegovog znatnog i neprekidnog djelovanja na razmjeni nesrpskih civila može izvesti jedino zaključak da je namjera Miroslava Tadića bila da se ti nesrpski civili ne vrate odnosno, da je u najmanju ruku znao da njegovi postupci vjerovatno mogu da prouzroče trajno raseljavanje tih nesrpskih civila, ali je bio ravnodušan prema toj posljedici. Iz tih razloga, Pretresno vijeće je uvjeren da Miroslav Tadić snosi krivičnu odgovornost kao pomagač i podržavalac u progonima kroz deportacije.

40. Kada je riječ o Simi Zariću, Pretresno vijeće zaključuje da je Krizni štab odredio da će on, zajedno s Miroslavom Tadićem i Božom Ninkovićem, biti uključen u sastavljanje spiskova Srba zatočenih u Odžaku prije razmjene koja je izvršena 25./26. maj 1992. godine u Dubici, budući da je rodod iz mjesta Trnjak Zorica u opštini Odžak i da je mogao dati informacije o mnogima od tih zatočenih Srba. Međutim, Pretresno vijeće nije uvjeren da je optužba predočila dovoljno dokaza da pokaže van razumne sumnje da je Simo Zarić postupao s namjerom diskriminacije, odnosno da je bio svjestan namjere učesnika u udruženom zločinačkom poduhvatu da vrše progon nad nesrpskim civilima kroz prisilna premještanja. Pretresno vijeće isto tako nije uvjeren da je Simo Zarić učestvovao u protivpravnoj deportaciji nesrpskih civila 4./5. jula 1992. u Lipovcu. Premda Pretresno vijeće prihvata dokaze da je Simo Zarić bio prisutan na mjestu razmjene, Pretresno vijeće zaključuje da optužba nije predočila dovoljno dokaza da bi van razumne sumnje dokazala da prisustvo Sime Zarića, odnosno neki njegov postupak prije te razmjene, tvore učestvovanje u toj razmjeni.

Zločini protiv čovječnosti, deportacija, tačka 2

41. Pretresno vijeće je uvjeren van razumne sumnje da su *Blagoje Simić* i *Miroslav Tadić* krivično odgovorni za deportaciju nesrpskih civila, zločin protiv čovječnosti prema članu 5(d) Statuta, na temelju istog ponašanja koje je u osnovi djela deportacije iz tačke 1.

42. U pogledu Sime Zarića, Pretresno vijeće zaključuje da optužba nije predočila dovoljno dokaza da pokaže van razumne sumnje da on snosi krivičnu odgovornost za deportaciju prema članu 5(d) Statuta.

Odmjeravanje kazne

43. Pretresno vijeće se sada okreće pitanju odmjerenosti kazne. U skladu sa sudskom praksom Žalbenog vijeća po pitanju kumulativnih osuda, Pretresno vijeće prilikom određivanja kazne uzima u obzir činjenicu da se osude za različite zločine propisane Statutom mogu izricati na osnovu jednog te istog ponašanja samo ako svaki dotični zločin sadrži bitno različit element koji zahtijeva dokazivanje nekog elementa koji nije sadržan u onom drugom. U slučaju kada samo jedan od zločina sadrži bitno različit element, Vijeće mora izreći osudu samo za taj zločin, kao uže definisano djelo.

44. Dok zločin deportacije kao zločin protiv čovječnosti ne sadrži bitno različit element od zločina progona, progon zahtijeva postojanje bitno različitog elementa diskriminacijske namjere. Stoga Pretresno vijeće zaključuje da izricanje kumulativne osude za deportaciju kao zločin protiv čovječnosti i progon putem deportacije nije dopustivo, te stoga izriče osudu samo za progon, kao uže definisani zločin.

45. Prema tome, Pretresno vijeće osuđuje dr. Blagoja Simića za progon kao zločin protiv čovječnosti na osnovu protivpravnog hapšenja i lišavanja slobode civila, bosanskih Muslimana i bosanskih Hrvata, surovog i nehumanog postupanja, uključujući premlaćivanje, mučenje, prisilni rad i zatočavanje u nehumanim uslovima, te deportacije i prisilnog premještanja iz tačke 1. Iz razloga povezanih s kumulacijom osuda, u odnosu na tačku 2 ne izriče se osuda. Miroslav Tadić se osuđuje za zločine protiv čovječnosti, za progon, na osnovu deportacije i prisilnog premještanja iz tačke 1, dok se iz razloga povezanih s kumulacijom osuda za tačku 2 ne izriče osuda. Simo Zarić se osuđuje za zločine protiv čovječnosti, za progon, na osnovu radnji surovog i nehumanog postupanja, uključujući premlaćivanje, mučenje, prisilni rad i zatočavanje u nehumanim uslovima iz tačke 1.

46. U pogledu Blagoja Simića, Pretresno vijeće uzima kao otežavajući faktor njegov položaj vodećeg člana udruženog zločinačkog poduhvata, čija je svrha bila da se preuzme vlast u opštini Bosanski Šamac i da se gnusnim progonima s tog teritorija odstrane bosanski Muslimani i bosanski Hrvati. Štaviše, Pretresno vijeće naglašava da je Blagoje Simić, kao najvažniji civilni vođa u opštini, imao posebnu odgovornost prema cjelokupnom stanovništvu. Pretresno vijeće prihvata i da ranjiv položaj žrtava, s obzirom na to da ih se držalo u zatočeništvu, te činjenica da je Blagoje Simić kao ljekar bio veoma svjestan njihove patnje, takođe predstavljaju otežavajuće okolnosti. Kao olakšavajuće okolnosti Pretresno vijeće prihvata dobrovoljnu predaju Blagoja Simića Međunarodnom sudu, njegovo opšte vladanje u odnosu na postupak, dobro ponašanje u pritvoru i ranije nekažnjavanje za krivična djela.

47. U odnosu na Miroslava Tadića, Pretresno vijeće uzima u obzir njegovu aktivnu ulogu u procesu razmjena i status žrtava koje zbog činjenice da su bile lišene slobode i zbog drugih okolnosti nisu imale mogućnost izbora u vezi sa svojom razmjenom. Pretresno vijeće prihvata kao olakšavajući faktor činjenicu da je Miroslav Tadić pomogao nekim bosanskim Muslimanima tokom rata, njegovu dobrovoljnu predaju Međunarodnom sudu, njegovo kajanje, njegove lične okolnosti, kao i nepostojanje ranijih osuda.

48. U pogledu Sime Zarića, Pretresno vijeće zaključuje da njegova uloga aktivnog pripadnika 4. odreda, njegova ovlaštenja i ranjivost žrtava koje su bile podvrgavane redovitom maltretiranju u zatočeništvu predstavljaju otežavajuće faktore. Pretresno vijeće prihvata kao olakšavajuće faktore njegova nastojanja da ublaži patnje nekim žrtvama i njegova nastojanja da preduzme mjere protiv nekih zločina, njegovo kajanje, dobrovoljnu predaju, lične uslove i nepostojanje ranijih krivičnih osuda.

Dispozitiv

Pretresno vijeće na kraju donosi ovaj dispozitiv.

49. Vama, Blagoju Simiću, izriče se osuda po tački 1 - zločini protiv čovječnosti, za djelo progona, na osnovu protivpravnog lišavanja slobode i zatočenja civila, bosanskih Muslimana i bosanskih Hrvata, surovog i nehumanog postupanja, uključujući premlaćivanje, mučenje, prisilni rad i zatočenje u nehumanim uslovima, te deportacije i prisilnog premještanja. Po tački 2 se ne izriče osuda, s obzirom na to da Pretresno vijeće smatra da bi to predstavljalo nedopustivu kumulaciju osuđujućih presuda s obzirom na osuda po tački 1. Tačka 3 se odbacuje zbog nedostataka u formi Izmijenjene optužnice. Na osnovu pravila 101 (C), nakon što ste se 12. marta 2001. dobrovoljno predali Međunarodnom sudu i zatim boravili u pritvoru u Pritvorskoj jedinici Međunarodnog suda, vi, Blagoje Simić, imate pravo da vam se u izdržavanje izrečene kazne uračuna 949 dana, kao i dani koje ćete provesti u pritvoru u očekivanju odluke predsjednika Suda na osnovu pravila 103 (A) o državi u kojoj ćete služiti kaznu. Vi ćete ostati u pritvoru Međunarodnog suda do donošenja pomenute odluke.

Vas, Blagoja Simića, Vijeće osuđuje na kaznu od 17 godina zatvora.

50. Vama, Miroslavu Tadiću, Pretresno vijeće izriče osudu po tački 1 - zločini protiv čovječnosti, za djelo progona, na osnovu deportacije i prisilnog premještanja. Po tački 2 se ne izriče osuda, s obzirom da Pretresno vijeće zaključuje da bi to predstavljalo nedopustivu kumulaciju osuđujućih presuda u odnosu na presudu po tački 1. Tačka 3 se odbacuje zbog nedostataka u formi Izmijenjene optužnice. Vi, Miroslav Tadić, imate pravo da vam se u izdržavanje izrečene kazne uračuna 1568 dana, kao i dani koje ćete provesti u pritvoru u očekivanju odluke predsjednika Suda na osnovu pravila 103 (A) o državi u kojoj ćete služiti kaznu. Vi ćete ostati u pritvoru Međunarodnog suda do donošenja pomenute odluke.

Vas, Miroslava Tadića, Vijeće osuđuje na kaznu od 8 godina zatvora.

51. Vama, Simi Zariću, Pretresno vijeće izriče osudu po tački 1 - zločini protiv čovječnosti, za djelo progona, na osnovu surovog i nehumanog postupanja, koje uključuje premlaćivanje, mučenje i zatočavanje u nehumanim uslovima. Pretresno vijeće vas, Simu Zarića, oslobađa krivice u odnosu na tačku 2. Tačka 3 se odbacuje zbog nedostataka u formi Izmijenjene optužnice. Vi, Simo Zarić, imate pravo da vam se u izdržavanje izrečene kazne uračuna 1558 dana, kao i dani koje će provesti u pritvoru u očekivanju odluke predsjednika Suda na osnovu pravila 103 (A) o državi u kojoj će služiti kaznu. Vi ćete ostati u pritvoru Međunarodnog suda do donošenja pomenute odluke.

Vas, Simu Zarića, Vijeće osuđuje na kaznu od 6 godina zatvora.

Izdvojeno mišljenje sudije Lindholma

Ja ću pročitati samo dispozitiv mog djelomičnog protivnog mišljenja.

U saglasnosti sa razmatranjima Pretresnog vijeća u vezi kumulativnih osuda,

(a) slažem se s osuđujućom presudom izrečenom Blagoju Simiću po tački 1: progon kao zločin protiv čovječnosti, koju je izrekla većina.

Iz razloga koje sam iznio u svom djelomično protivnom mišljenju, smatram proporcionalnom i pravednom kaznu od sedam (7) godina zatvora.

(b) Nadalje, zaključujem da Miroslav Tadić i Simo Zarić nisu krivi po tački 1 i tački 2.

(c) Slažem se s većinom po pitanju odbacivanja tačke 3 Optužnice.

Kompletan tekst presude možete naći na Internet stranici MKSJ-a ili se na zahtjev može dobiti od Službe za informisanje javnosti ili Outreach programa.